

Antón Costas

No tot va ser una festa

De “malalt d’Europa” el 2010 a alumne avantatjat de la recuperació europea el 2014. Si ens hem de creure les previsions que acaba de publicar la Unió Europea, aquesta seria una manera de descriure la trajectòria de l’economia espanyola en els últims cinc anys. Amb un creixement esperat del 2,3% el 2015 i del 2,5% el 2016, i una reducció de l’atur fins al 22,2 el 2016, Espanya ara és exemple als fóruns econòmics europeus i internacionals.

És real, un canvi tan dràstic en tan poc temps? Potser ni abans érem tan dolents, ni ara som tan bons. Però, en qualsevol cas, aquestes noves previsions milloren la nostra autoestima. I això és bo.

Hi ha dos errors il·lustratius en les previsions anteriors. El primer és l’excés de pessimisme del 2013 i inicis del 2014. El segon és l’error en les fonts de la recuperació. Les previsions anteriors es basaven en la idea que el que portaria la recuperació serien les exportacions. Però ha vingut juntament amb la demanda interna. És a dir, amb el consum de les famílies i de la inversió.

Com s’expliquen, aquests errors i les expectatives més esperançadores? Hi ha quatre explicacions, que no són excloents:

Primera. El rebot de l’economia espanyola és, en part, un efecte estadístic. Com que la recessió va ser molt intensa entre el 2008 i el 2013, la base de càlcul és molt baixa i això fa que ara les taxes de creixement siguin altes. Passa el mateix en el cas de Grècia i Irlanda. De fet, el 2014 Grècia ha tingut una taxa de creixement més alta que la d’Espanya; i passarà el mateix el 2015. Però Grècia no està millor que Espanya. El rebot d’aquestes economies és en part un miratge estadístic derivat de l’excés d’ajust previ.

Segona. Que s’hagi crescut més que no s’esperava té a veure amb el fet de no haver arribat a l’objectiu de reducció de dè-

ficit públic acordat amb la Unió Europea. Un ajust fiscal més suau del previst va afavorir la recuperació del 2014. I passarà el mateix el 2015 i el 2016. Aquest resultat confirma les crítiques per part de molts economistes, entre els quals em trobo, a l’excés d’austeritat imposat per la Unió Europea a partir del 2010. Tant el ministre Cristóbal Montoro com les noves autoritats europees estan reco-

ÓSCAR ASTROMUJOFF

neixent aquest fet. No hi ha motius per acusar-los. A qui fuig dels seus errors, pont de plata.

Tercera. El comportament millor del previst té a veure amb l’existència d’una productivitat dorment en l’economia espanyola que ara emergeix. Una part de l’elevat endeutament del sector privat empresarial en els anys d’eufòria creditícia va ser per modernitzar les empreses i internacionalitzar-les. De fet, la inversió empresarial en aquells anys va ser més gran de la que estava justificada pel benefici dels anys anteriors. Es va aprofitar l’eufòria per modernitzar-se.

Aquesta modernització empresarial i la millora de la productivitat expliquen la revolució de les exportacions que ha tingut lloc des d’inicis d’aquest segle, tant en l’etapa en què els salaris creixien com quan van moderar el creixement amb la crisi. Aquesta revolució exportadora ha estat crucial per evitar una recessió més intensa en els últims quatre anys. I és una millora que ha vingut per quedar-se.

Quarta. El comportament millor de l’esperat té a veure també amb el clima social. És gairebé un miracle que enmig d’aquests anys de còlera econòmica i retallades de despeses públiques la societat no hagi explotat. La capacitat sindical per acordar moderació salarial i millores de la productivitat és excepcional. L’exemple de la indústria automobilística és paradigmàtic. Caldria estendre’l a altres sectors productius.

No tot va ser una festa, en els anys d’eufòria. Recordo una portada de l’influent setmanari *The Economist* que deia “The party is over” (la festa s’ha acabat) dedicada a Espanya. Aquesta visió de l’economia espanyola és plena de mites i de tòpics: maldastadors amb la mà foradada, poc treballadors, poc productius, mancats de model de creixement, etcètera. No és certa. Les dades objectives expliquen una altra història. Però hem estat sota l’efecte del que alguna vegada he anomenat la “síndrome de Berlín”. És cert que hi va haver excessos en la inversió en immobles i en l’obra pública. Però també un esforç de modernització en la petita i mitjana empresa que ara dona fruits.

Què hauríem de fer per consolidar aquestes expectatives i millorar les condicions de vida i les oportunitats de les persones que s’han vist afectades per la crisi? Fonamentalment, arribar a un acord entre sector públic, sector privat i societat per millorar la productivitat i enfortir el model de creixement existent.

Fins ara les polítiques han mirat d’afavorir la rendibilitat. Si aconseguim moure el focus cap a la productivitat, tots hi guanyarem. D’això en parlarem un altre dia.●

Pilar Rahola

La comissió

Bé, doncs ja està fet. Ja van fer el numeret, es van passejar durant cinc hores per les cantonades del rumor i la insidiosa, alguns van sobreactuar com actors de sainet i flirtejar amb el populisme, van fer veure que feien veure que feien alguna cosa contra la corrupció política. De la comissió no en va sortir res que no sabéssim, no va servir per a res que no sospitéssim i no va donar cap altre fruit que el previsible, el fruit madur de la demagogia. Però tots encantats perquè van tenir el minut de glòria al *TN*. Tant, que la que es va transmutar en inquisidora major del regne, la senyora Camacho, ho va fer directament en castellà perquè la seva llengua desfermada s’entengués millor a TVE. Va ser un espectacle que va bascular entre la vacuïtat i la grolleria, amb grans dosis d’histrionisme. I, pel camí del teatre, van arrossegar una estoneta la Generalitat, i no em refereixo només a la presidència, sinó a la institució, la dignitat de la qual mereixeria un altre nivell i un altre escenari.

És cert que n’hi ha que veuen el got ple, sobretot a les files del sobiranisme, encantats que el president Mas passés la mà per la cara als seus justiciers Rivera i Camacho, tots dos més dedicats a l’art de triomfar a 13TV que no pas de donar algun argument. Per descomptat, tots dos van fer el que era previsible, van jugar amb la

Va ser un espectacle que va bascular entre la vacuïtat i la grolleria, amb grans dosis d’histrionisme

rumorologia, les mitges tintes, les insinuacions i el tòtum revolútm de l’empastifa que alguna cosa en trauràs, tot i que Rivera ho va fer amb més educació i menys histerisme que Camacho. Però també és cert que Mas es va passejar amb un veni, vidi, vici que va deixar amb un pam de nas els que volien acorrallar-lo.

Però, fins i tot acceptant aquesta opció victoriosa, era necessari, el xou? Perquè tots sabem prou bé que aquesta comissió no anirà més enllà del que surti als diaris, i que la seva funció és més propagandística que investigadora. Com que ho sabem i ho saben ses senyories perfectament, no hauria estat més seriós estalviar a la Presidència el *paseillo*? I això val tant si governa Mas com si ahir ho feia Montilla i demà ho fa qui sigui, perquè es tracta d’una cosa tan seriosa i subtil com no arrossegar la institució presidencial a segons quins espectacles.

I precisament perquè sabien que aquest era el pla, posar el president a la diana dels dards de *camachitos* i *riverites*, perquè poguessin triomfar als micròfons messetaris, per què ho van permetre els seus aliats republicans? I que no em vinguin amb el bla, bla, bla de la transparència i la resta de si-nònims, perquè, vist això, l’únic que s’ha aconseguit és degradar una mica més el Parlament i la institució presidencial. I això no va en la direcció d’ajudar el procés, tot i que sí que n’hi ha molt en el curterminisme electoralista. ERC haurà de fer alguna reflexió seriosa, perquè queden molts mesos per al 27-S, i si el camí compartit és d’aquesta naturalesa, realment serà intransitable.●

Francisco Villacampa

Una amenaça constant

Els gihadistes que van cometre els terribles atemptats a París van aconseguir dues coses molt importants. D’una banda, tornar a atreure l’atenció mundial sobre ells i, de l’altra, llançar el missatge que cap infidel no està fora de perill de les seves accions. El terrorisme global que ells perpetren es caracteritza per una espectacularitat que fa inevitable la seva immediata hora que prolongada cobertura pels mitjans de comunicació d’arreu del món.

Un atemptat terrorista a Occident, intemporalment percebut com a àmbit de jueus i croats per als terroristes, suposa un impacte mediàtic molt superior a qual-

sevol de les matances que puguin dur a terme a qualsevol país musulmà.

Molt sovint els ciutadans occidentals ens oblidem de l’amenaça que suposa el salafisme gihadista fins que no es produeix un episodi criminal. La ciutadania ha d’entendre que l’amenaça que penja sobre Occident no és ni nova ni passatgera. Des dels anys noranta se succeeixen incidents terroristes inspirats en una visió rigorista i radical de l’islam. Espanya no era aliena a tot això, i es va convertir en una important base d’Al-Qaida en territori europeu. Una base establerta en bona mesura per la nostra situació geogràfica i pel creixent flux d’immigrants musulmans. Molt especialment per l’arribada als anys vuitanta d’islamistes expatriats d’origen sirí, als anys noranta de procedència algeriana i ja a partir del segle ac-

tual d’origen sud-asiàtic, predominantment pakistanès, sobretot a Barcelona, sense parlar a la resta d’Espanya.

La ressonància de l’activitat gihadista a Catalunya ha quedat patent en les últimes dècades no només pel nombre i la importància de les cèl·lules desarticulades sinó també per la proliferació de llocs de culte tant legals com il·legals que han fet proselitisme del salafisme. Aquesta implantació va ser gràcies al finançament de les mesquites amb diners de donants saudites i d’altres països del golf Pèrsic directament o a través d’institucions benèfiques que operaven sota el seu control, així com amb l’ajuda que els donaven i els continuen donant els simpatitzants d’aquesta ideologia proporcionant-los refugi, infraestructura logística, documentacions falses, finançament i bases de reclutament.●